

Brüssel, 14.4.2020
C(2020) 2273 final

KOMISJONI ARVAMUS,

14.4.2020,

määruse (EL) 2017/1938 (mis käsitleb gaasivarustuskindluse tagamise meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 994/2010) alusel Eesti pädeva asutuse poolt komisjonile esitatud ennetusmeetmete kava ja hädaolukorra lahendamise kava kohta

(Ainult eestikeelne tekst on autentne)

KOMISJONI ARVAMUS,

14.4.2020,

määruse (EL) 2017/1938 (mis käsitleb gaasivarustuskindluse tagamise meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 994/2010) alusel Eesti pädeva asutuse poolt komisjonile esitatud ennetusmeetmete kava ja hädaolukorra lahendamise kava kohta

(Ainult eestikeelne tekst on autentne)

1. MENETLUS

Määruse (EL) 2017/1938 (edaspidi „määrus“) artikli 8 lõike 2 punktide a ja b kohaselt peab iga liikmesriigi pädev asutus koostama ennetusmeetmete kava [varem: ennetav tegevuskava] ja hädaolukorra lahendamise kava (koos „kavad“). Vastavalt määruse artikli 9 lõikele 11 ja artikli 10 lõikele 2 tuleb kavasid ajakohastada iga nelja aasta järel, kui asjaolud ei nõua sagedasemat ajakohastamist. Artikli 8 lõikega 6 ette nähtud pädevate asutuste vahelised konsultatsioonid viiakse läbi enne kavade vastuvõtmist.

Kavad (ja nende ajakohastatud versioonid) peavad tuginema tehtud riskihindamisele, mille kõik pädevad asutused peavad vastu võtma ja millest nad peavad enne kavade vastuvõtmist teatama komisjonile kooskõlas määruse artikliga 7. Riskihinnangus tuleks anda täielik hinnang liikmesriigi gaasivarustuskindlust mõjutavatele riskidele ühiste elementide alusel, mis muu hulgas hõlmavad mitmesuguste erandlikult suure gaasinõudluse ja tarnehäire stsenaariumide analüüsi.

19. märtsil 2019 andis Eesti pädev asutus, s.o Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (MKM), vastavalt määruse artiklile 7 komisjonile teada riskihindamisest.

MKM teatas komisjonile 13. detsembril 2019 oma ennetusmeetmete kavast ja hädaolukorra lahendamise kavast. Komisjonil ei ole teavet selle kohta, et Eesti kavu oleks arutatud teiste liikmesriikidega, eelkõige naaberliikmesriikidega.

Olles hinnanud ajakohastatud kavasid määruse artikli 8 lõike 8 kohaste kriteeriumide ja VI ja VII lisas esitatud vormide alusel ning pärast peamiste järelduste esitamist gaasikoordineerimisrühmale 19. märtsil 2019, 27. juunil 2019, 26. septembril 2019 ja 29. jaanuaril 2020, esitab komisjon kavade kohta järgmised märkused.

2. KAVADE HINDAMINE KOMISJONIS

Kavad on paljudes aspektides Eesti gaasisüsteemi üksikasjalikud ja põhjalikud kirjeldused.

Siiski leiab komisjon, et kavade mõned elemendid, mis osaliselt juba sisalduvad komisjoni 2017. aasta arvamuses,¹ ei ole määruse nõuetega täielikult kooskõlas.

2.1 Ennetusmeetmete kava

Puudub teave sidusrühmadega konsulteerimise kohta

Määruse artikli 8 lõike 2 ja VI lisa punkti 9 kohaselt peaks ennetusmeetmete kava sisaldama teavet sidusrühmadega, sealhulgas gaasi kodu- ja tööstustarbijate huve esindavate organisatsioonidega konsulteerimise mehhanismi ja tulemuste kohta.

Eesti ennetusmeetmete kava ei sisalda teavet sidusrühmadega konsulteerimise kohta.

Komisjon leiab, et Eesti ennetusmeetmete kava tuleks ajakohastada, et see sisaldaks teavet sidusrühmade ja riigi reguleeriva asutusega konsulteerimise kohta. Juhul kui nende rühmadega ei ole konsulteeritud, tuleks läbi viia täiendavad konsultatsioonid ja lisada tulemused ennetusmeetmete kavva.

Puudub teave ennetusmeetmete, sealhulgas nende majandusliku mõju ning siseturule, keskkonnale ja tarbijatele avalduva mõju kohta

Määruse artikli 9 lõike 1 punktide f–h ning VI lisa punktide 4 ja 5 kohaselt peavad liikmesriigid lisama oma ennetusmeetmete kavva teabe kavandatud meetmete majandusliku mõju kohta ning kirjeldama selliste meetmete mõju siseturu toimimisele, keskkonnale ja tarbijatele.

Teatatud ennetusmeetmete kavas on loetletud mitmeid meetmeid, kuid need on väga üldist laadi. Puudub seos riskihinnangus kindlaks tehtud riskistsenaariumidega ning mõned neist näivad olevat pigem heastavad kui ennetavad. Ennetusmeetmete kavas on märgitud, et ennetusmeetmed sisalduvad ülekandesüsteemi halduri sisedokumentides, kuid neid dokumente ei ole esitatud ja need ei ole kättesaadavad ning ennetusmeetmete kavas ei ole selle kohta lisateavet esitatud. Lisaks ei hinnata ennetusmeetmete kavas nende meetmete eeldatavat mõju määruse artikli 9 lõike 1 punktides f–h sätestatud eri aspektide seisukohast.

Komisjoni arvates peaks Eesti muutma ennetusmeetmete kava nii, et see sisaldaks eespool nimetatud teavet.

¹ C(2018) 472 final, 29.jaanuar 2018.

2.2 Hädaolukorra lahendamise kava

Mitteturupõhiste meetmete osatähtsus kriisiga toimetulekul

Vastavalt määruse artikli 10 lõikele 1 ja VII lisa punktile 2 peaks Euroopa Parlament iga kriisitaseme puhul sätestama võetavad meetmed ja nende meetmete eeldatava panuse vastava olukorra lahendamisse.

Eesti hädaolukorra lahendamise kavas on esitatud kavandatud mitteturupõhiste meetmete loetelu. Hädaolukorra taseme kirjelduses viidatakse neile ja märgitakse, et moodustatud komitee hindab, milliseid meetmeid olukorra lahendamiseks kohaldada. Siiski puudub teave loetletud meetmete eeldatava panuse kohta kriisiga toimetulekusse.

Komisjoni arvates peaks Eesti muutma ennetusmeetmete kava nii, et see sisaldaks eespool nimetatud teavet.

Puudub teave solidaarsusmeetmete kohta

Määruse artiklis 13 nõutakse, et liikmesriigid võtaksid solidaarsuse vaimus vastu sätete kogumi, et tagada gaasitarned minimaalsele arvule tarbijatele kõikides liikmesriikides ja nende tingimused (edaspidi „solidaarsuskohustused“). See on viimane abinõu äärmuslikes olukordades. Määruse artikli 10 lõike 1 punkti m ja VII lisa punkti 8.3 kohaselt peavad liikmesriigid kirjeldama määruse artiklis 13 sätestatud solidaarsuskohustuste kohaldamiseks kehtestatud korda.

Eesti hädaolukorra lahendamise kava ei sisalda teavet solidaarsuskohustuste kohaldamiseks kehtestatud korra kohta, selles viidatakse üksnes vastavasisulisele piirkondliku koostöö dokumendile.

Kuigi komisjon on teadlik, et kirdepiirkonna riskirühma liikmete vahelised arutelud on selles küsimuses alanud, ja tervitab sellist tööd, leiab komisjon, et hädaolukorra lahendamise kava tuleks muuta, et lisada üksikasjalikud sätted määruse artiklis 13 sätestatud solidaarsuskohustuste kohaldamise kohta.

Puudub teave hädaolukorrakatsete kohta

Määruse artikli 10 lõike 3 kohaselt peavad liikmesriigid vähemalt üks kord nende nelja aasta jooksul, mille järel tuleb hädaolukorra lahendamise kava ajakohastada, matkima hädaolukordadele reaalses reageerimist. Vastavalt määruse artikli 10 lõikele 3 ja VII lisa punktile 7 peaks hädaolukorra lahendamise kava sisaldama teavet selliste hädaolukorrakatsete kohta.

Esitatud hädaolukorra lahendamise kava ei sisalda teavet selliste katsete kohta. Komisjon on seisukohal, et hädaolukorra lahendamise kava tuleks selles küsimuses ajakohastada.

3. JÄRELDUS

Eespool öeldule tuginedes ja arvestades määruse artikli 8 lõike 8 punkti d, on komisjon jõudnud järeldusele, et mõned kavade elemendid ei ole määruse teatavate sätetega kooskõlas.

Komisjon palub MKM-il kavasid muuta, võttes käesolevas arvamuses väljendatud komisjoni mureküsिमusi nõuetekohaselt arvesse, ning teatada muudetud kavadest komisjonile kolme kuu jooksul vastavalt määruse artikli 8 lõikele 9.

Hinnang, mille komisjon esitab käesolevas arvamuses, ei piira mis tahes seisukohta, mille komisjon võib Eesti suhtes võtta seoses liikmesriigi õigusaktide ja ELi õiguse omavahelise kooskõlaga, sh rikkumismenetluste ning Euroopa Liidu konkurentsieeskirjade, sh riigiabi eeskirjade täitmise tagamise kontekstis.

Komisjon avaldab käesoleva arvamuse. Komisjon ei pea käesolevas dokumendis sisalduvat teavet konfidentsiaalseks eelkõige seepärast, et teave on seotud avalikkusele kättesaadavate kavadega. MKM-il palutakse teatada komisjonile alates arvamuse kättesaamisest viie tööpäeva jooksul, kas see sisaldab tundlikku äriteavet, mida tuleb käsitada konfidentsiaalsena.

Brüssel, 14.4.2020

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Kadri SIMSON

